

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Beknopte natuurtoets Zevenhuizen-Oost fase 3

projectnummer: P000249

Onderwerp: Beknopte natuurtoets woningbouw Zevenhuizen-Oost fase 3

Datum: 22-6-2021

Inleiding

KADER

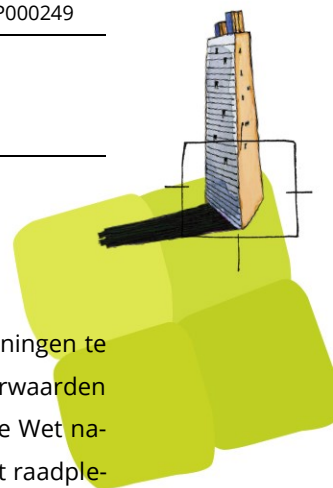
De gemeente Westerkwartier is van plan om aan de oostzijde van Zevenhuizen nieuwe woningen te bouwen. Om de uitvoerbaarheid van dit plan te toetsen, is een inventarisatie van natuurwaarden uitgevoerd. Het doel hiervan is om na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de inventarisatie op 20 april 2021 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden waren: onbewolkt, circa 18 °C, droog en een matige wind.

PLANGEBIED

Het plangebied bestaat volledig uit kaal akkerland en ligt ten oosten van Zevenhuizen (zie figuur 1). Het plangebied wordt aan de noord- en oostzijde begrensd door akkerland en aan de zuid- en westzijde door woonerven. Verder staat een enkele boom aan de oostzijde van de akkers. In het plangebied is geen bebouwing aanwezig. Langs de oost- en westzijde, buiten het plangebied, lopen sloten.

De ontwikkelingen bestaan uit de realisatie van circa 19 woningen. De watergangen langs de oost- en westzijde van het plangebied blijven behouden. De enkele boom aan de noordoostzijde van het plangebied wordt verwijderd. Verder wordt voor deze ontwikkeling grond vergraven en overige vegetatie verwijderd.

¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.





Figuur 1. Kaart met de locatie van het plangebied (rood). Bron kaartondergrond: www.ruimtelijkeplannen.nl



Foto's 1 en 2. Impressie van het plangebied op 20 april 2021. Links het aanzicht op het gebied vanuit het zuiden. Rechts het aanzicht op het gebied vanuit het westen.



Soortenbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van de gegevens van de laatste 5 jaar in de Nationale Database Flora en Fauna² (NDFF) (© NDFF 28 april 2021 11:45:04) blijkt dat in de omgeving van het plangebied (0-3 kilometer) diverse beschermde diersoorten bekend zijn. Het gaat om vogels met jaarrond beschermde nesten, zoogdieren en een enkele dagvlindersoort (grote weerschijnvlinder).

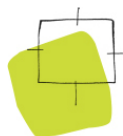
De vegetatie in de groene randen van het plangebied en in de slootkanten bestaat voornamelijk uit een aantal algemene gras- en kruidensoorten, zoals Engels raaigras, kleine veldkers, grote brandnetel en op sommige locaties wat riet. Deze soorten duiden op voedselrijke omstandigheden. Aan de noordoostzijde van het plangebied staat een enkele zomereik.

Uit de directe omgeving van het plangebied zijn geen beschermde plantensoorten bekend (NDFF). Gezien de voedselrijkdom en de terreingesteldheid kan het voorkomen van beschermde plantensoorten in het plangebied worden uitgesloten.

Er is een aantal vogelsoorten met jaarrond beschermde nestplaatsen bekend uit de directe omgeving van het plangebied, zoals sperwer en buizerd (NDFF). In het plangebied is geen bebouwing aanwezig die mogelijkheid biedt voor vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus of gierzwaluw, om een nest in te bouwen. Verder zitten in de enkele boom geen jaarrond beschermde nesten van bijvoorbeeld roofvogels of uilen.

Het plangebied is wel geschikt als foerageergebied van een aantal soorten roofvogels met jaarrond beschermde nesten, zoals sperwer en buizerd.

² Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). De NDFF is de meeste complete natuurdatabank van Nederland. De NDFF geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens.

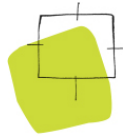


Tijdens het veldbezoek, gedurende het broedseizoen, zijn geen weide- of akkervogels in het plangebied of de omgeving waargenomen. Kievit, wulp of scholekster zijn soorten die op akkers broeden. Deze worden door hun (grote) verstoringsgevoeligheid, de nabijheid van bebouwing, afwezigheid van open en uitgestrekt leefgebied (veel houtwallen) en de huidige bouwwerkzaamheden direct ten zuiden van het gebied, niet in het plangebied verwacht. In de sloten direct grenzend aan het plangebied kan wel een aantal algemeen voorkomende broedvogels tot broeden komen, zoals wilde eend en meerkoet. De nesten van deze algemene soorten zijn alleen tijdens de broedperiode beschermd.

Uit de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van een aantal vleermuissoorten, waaronder gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis (NDFF). Het plangebied is niet geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen door het ontbreken van bebouwing. De enkele zomereik heeft geen holtes en/of scheuren die geschikt zijn als vleermuisverblijfplaats. Het plangebied vormt mogelijk wel onderdeel van het foerageergebied van vleermuizen die in open gebieden kunnen foerageren, zoals laatvlieger en ruige dwergvleermuis. Mogelijke vliegroutes zijn niet aanwezig door het ontbreken van aaneengesloten rijen opgaande beplanting of brede watergangen.

Het plangebied biedt geschikt leefgebied voor een aantal algemene grondgebonden zoogdiersoorten, zoals veldmuis en haas (NDFF). Voor deze soorten geldt in de provincie Groningen een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb. Een aantal niet-vrijgestelde grondgebonden zoogdiersoorten is bekend uit de directe omgeving van het plangebied, namelijk boommarter, das, steenmarter, eekhoorn en waterspitsmuis (NDFF). In het plangebied zijn geen gebouwen of houtstapels aanwezig die geschikt zijn als verblijfplaats voor steenmarter. Verder zijn in de boom geen nesten van eekhoorn of geschikte holtes van boommarter aanwezig. De oevers van de sloten rondom het plangebied zijn steil en worden regelmatig gemaaid en geschoond. Hierdoor ontbreekt geschikt leefgebied voor waterspitsmuis, zoals oevers met meerjarige oeverbegroeiing. Dassenburchten of andere sporen van das zijn niet waargenomen tijdens het veldbezoek. De aanwezigheid van niet-vrijgestelde zoogdiersoorten kan dan ook worden uitgesloten.

Er zijn waarnemingen bekend vanuit de directe omgeving van het plangebied van enkele algemene amfibieënsoorten, zoals bastaardkikker en gewone pad (NDFF). Deze soorten kunnen zich voortplanten in de sloten rondom het plangebied. Daarnaast kunnen lage aantallen van deze soorten de groene randen van het plangebied als landbiotoop gebruiken. Voor deze soorten geldt in de provincie Groningen een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen. Uit de omgeving van het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van niet-vrijgestelde amfibieënsoorten. Deze zijn gezien de inrichting van het terrein en het ontbreken van watervegetatie ook niet te verwachten.



In de directe omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van de beschermde dagvlinder grote weerschijnvlinder (NDFF). Vanwege het ontbreken van geschikt biotoop, zoals bosranden met boswilg en beekoevers, is deze soort niet in het plangebied te verwachten.

Waarnemingen van beschermde soorten uit de soortgroepen overige ongewervelden, vissen, amfibieën en reptielen zijn niet bekend vanuit de omgeving van het plangebied (NDFF). Vanwege het ontbreken van geschikt biotoop in het plangebied zijn deze ook niet te verwachten.

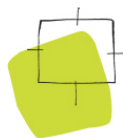
TOETSING

Als gevolg van de plannen zullen geen vleermuisverblijfplaatsen of jaarrond beschermde nestplaatsen van vogels verloren gaan. Negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen en jaarrond beschermde nestplaatsen kunnen daardoor worden uitgesloten.

Bij uitvoering van het plan wordt het plangebied mogelijk minder geschikt als foerageergebied voor sperwer en buizerd. Het plangebied vormt echter hooguit een klein onderdeel van het foerageergebied van deze soorten en bovendien is in de directe omgeving in ruime mate alternatief en deels ook hoogwaardiger foerageergebied voor deze soorten aanwezig. Negatieve effecten op vogels met jaarrond beschermde nesten door verlies van foerageergebied treden dan ook niet op.

Voor de overige vogelsoorten geldt dat, indien de werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, in gebruik zijnde nesten van vogels kunnen worden verstoord of vernietigd. Dit is bij wet verboden. Vernietiging of verstoring van in gebruik zijnde nestplaatsen kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

Het plangebied vormt door het ontbreken van opgaande beplanting hooguit matig geschikt foerageergebied voor vleermuizen. Het plangebied zal naar verwachting niet volledig ongeschikt worden als foerageergebied voor eventueel te verwachten vleermuissoorten. Bovendien is in de directe omgeving van het plangebied in ruime mate alternatief en deels hoogwaardiger foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op het foerageergebied van vleermuizen, als gevolg van de werkzaamheden, treden niet op. Verder zijn geen rijen opgaande beplanting of brede watergangen aanwezig die kunnen dienen als vliegroute voor vleermuizen. Negatieve effecten ten aanzien van vliegroutes kunnen dus worden uitgesloten.



Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene amfibieën- en zoogdiersoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Groningen. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

Gebiedsbescherming

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wnb is de bescherming van Natura 2000-gebieden, geregeld. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningsplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND

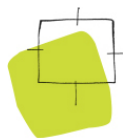
Het Natuurnetwerk Nederland is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Nationale omgevingsvisie (NOVI). De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het NNN is voor de provincie Groningen uitgewerkt in de Provinciale Omgevingsvisie 2021 en de Omgevingsverordening provincie Groningen 2020. Van belang is dat de provincie geen externe werking kent voor het NNN.

NATUUR BUITEN HET NNN

Vanuit het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid wordt verder buiten de NNN-gebieden bij ruimtelijke plannen specifiek ingezet op de bescherming van bestaande bos- en natuurgebieden en weidevogel- en akkervogelleefgebieden.

INVENTARISATIE

In het kader van de Wnb beschermde gebieden liggen op ruime afstand van het plangebied. Het meest nabijgelegen beschermde gebied betreft het Natura 2000-gebied 'Bakkeveense Duinen' dat op circa 4,5 kilometer ten zuiden van het plangebied ligt. Het meest nabijgelegen NNN-gebied ligt circa 2 kilometer ten noordwesten van het plangebied. Het dichtstbijzijnde gebied dat is aangewezen als 'Natuur buiten het NNN' betreft een bos dat circa 2,2 kilometer ten noordwesten van het plangebied



ligt. Het dichtstbijzijnde weidevogelleefgebied ligt op circa 9 kilometer ten noorden van het plangebied.

TOETSING

Het projectgebied ligt op ruime afstand van het Natura 2000-gebied 'Bakkeveense Duinen'. Hierdoor zijn in potentie effecten alleen mogelijk door externe werking. Het projectgebied is gescheiden van het Natura 2000-gebied door bebouwing, wegen en agrarisch gebied. Gezien de afstand tot het Natura 2000-gebied, de inrichting van het tussenliggende gebied en de aard van het plan, kan een toename van verstoring door geluid, verlichting of optische verstoring worden uitgesloten.

Er kan echter in potentie wel sprake zijn van een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Daarom dient een AERIUS-berekening te worden gemaakt waaruit blijkt of tijdens de aanleg- en gebruiksfase al dan niet sprake is van stikstofdepositie boven 0.00 mol N/ha/ja in stikstofgevoelige habitattypen van Natura 2000-gebieden.

Gezien de afstand tot het NNN, natuur buiten het NNN, weidevogelleefgebieden en de aard van het plan, zijn geen negatieve effecten te verwachten op dergelijke gebieden. Het plan is niet in strijd met het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid.

Beschermde houtopstanden

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 1000 m² en bomenrijen van minimaal 21 bomen gelegen buiten de bebouwde kom.

In het plangebied zijn geen beschermde houtopstanden aanwezig. Het indienen van een kapmelding bij de provincie Groningen is niet nodig.

Conclusie

Voor een toetsing aan de soortenbescherming van de Wnb is op basis van het uitgevoerde veldbezoek (d.d. 20 april 2021) en het raadplegen van bronnen, gelet op de aard van het plan, een voldoende beeld van de natuurwaarden ontstaan. Nader onderzoek naar beschermde soorten is niet nodig. In verband met de soortbescherming van de Wnb is het wel nodig om bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels, zoals wilde eend en meerkoet).

Op basis van de stikstofberekening kan worden bepaald of een vergunning van de Wnb nodig is voor uitvoering van het plan. Een nadere analyse van het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid is niet noodzakelijk. De ontwikkeling is op het punt van provinciaal ruimtelijk natuurbeleid niet in strijd met de provinciale ruimtelijke verordening.